

Kulturdepartementet
postmottak@kud.dep.no

[Vår dato: 15.08.16

[Vår ref.:

[Saksbehandler: Trygve Nedland

Høring – utkast til forskrift om regnskapsføring for Den norske kirke

Vi viser til Kulturdepartementets høringsbrev 30. mai 2016

KAs hovedforslag

I stedet for at departementet i forslag om at hovedreglene regnskapsloven om små foretak blir gjort gjeldende for det nye rettssubjektet, så foreslår KA at forskriften spesifikt angir hvilke unntak fra regnskapsloven som skal gjelde. Så langt har departementet begrunnet et behov for unntak for håndtering av pensjonsområdet. Unntak fra bestemmelsene om balanseføring av pensjonsforpliktelser forutsetter en tydelig statlig garanti for statlig utgiftsdekning av disse framtidige kostnadene.

Anvendelse av forenklingsreglene for små foretak

Utgangspunktet for departementets forslag til forskrift er kirkelovens § 25, fjerde ledd, som bestemmer at regnskapsloven skal gjelde for rettssubjektet Den norske kirke. Departementet foreslår at hovedreglene i regnskapsloven om små foretak blir gjeldende for det nye rettssubjektet. KA vil peke på det prinsipielt uheldige ved å knytte seg opp til forenklingsreglene i regnskapsloven som gjelder for små foretak. Våre innvendinger er først og fremst begrunnet i at rettssubjektet Den norske kirke er en meget stor virksomhet som har stor samfunnsmessig betydning, og følgelig ikke kommer inn under kriteriene i regnskapsloven for "små foretak". Regnskapslovens forenklingsregler for små foretak er begrunnet nettopp ut fra disse virksomhetenes begrensede størrelse og samfunnsmessig betydning, og samme begrunnelse er ikke relevant for rettssubjektet Den norske kirke.

Det prinsipielt uheldige med å knytte seg til reglene for små foretak kan bli enda tydeligere ved eventuelle endringer i regnskapsloven i retning av ytterligere forenklinger/unntak for gruppen "små foretak". Det pågående arbeid i regjeringens forenklingsutvalg har sterk fokus på forenklinger for næringsvirksomhet i kategorien "små foretak".

KA er også spørrende til de livssynspolitiske utfordringene ved et forslag om at Den norske kirke skal gis et særlig unntak fra bestemmelser i regnskapsloven. Vi kan ikke se at departementet vurderer om andre tros- og livssynssamfunn skal kunne komme inn under samme unntaksbestemmelsene i regnskapsloven.

Behovet for unntak fra regnskapslovens hovedregler

Ut over det som er begrunnet med regnskapsføring på pensjonsområdet, kan vi ikke se at det er noen faglig begrunnelse for at det nye rettssubjektet skal omfattes av de ulike unntaksbestemmelser i regnskapsloven for små foretak, ut over ønsket om forenklete regler. Vi foreslår derfor at forskriften spesifikt angir hvilke unntak fra regnskapsloven som skal gjelde, i stedet for å knytte seg opp til kategoriene "små foretak". Så langt er det konkret begrunnet unntak på pensjonsområdet. Eventuelle andre unntak bør være faglig begrunnet. § 3 i utkast til forskrift om regnskapsføring av pensjon angir et slikt konkret unntak. § 2 vil da være overflødig, da dette vil følge av regnskapslovens hovedbestemmelser, og trenger ikke presisering.

Regnskapsføring på pensjonsområdet

Regnskapsføring av pensjonsutgifter og pensjonsforpliktelser er særskilt omtalt i høringsbrevet. Vi har forståelse for argumentasjonen om unntak fra regnskapslovens bestemmelser om årlig resultatføring av endringer i pensjonsforpliktelser. Tilsvarende vil man ved bestemmelsen i § 2 i utkast til forskrift ikke ha krav om å føre pensjonsforpliktelse som gjeld i balansen, men det vil være krav om å opplyse i note. Noteopplysning om pensjonsforpliktelse gir en svakere fokus enn om dette hadde vært ført som gjeld i balansen. Det er derfor en risiko for at noteføring av pensjonsforpliktelsen kan svekke fokuset på de økonomiske realitetene som denne forpliktelsen innebærer for rettssubjektet Den norske kirkes framtidige økonomi. Det fremgår av høringsbrevet at departementet anser det som et statlig ansvar gjennom fremtidige bevilgninger til rettssubjektet Den norske kirke, å dekke pensjonsforpliktelser som skriver seg fra perioden før 01.01.2017. Forslaget om noteføring av pensjonsforpliktelsene forutsetter derfor en tydelig garanti for slik statlig forpliktelse. KA mener at en slik forpliktelse best kommer til uttrykk ved at staten overtar ansvaret for å dekke framtidige reguleringskostnader for forpliktelser som er opparbeidet før etableringen av rettssubjektet Den norske kirke.

Anvendelse av regnskapsloven på rettssubjektet Den norske kirke

I Kulturdepartementets høring «Staten og Den norske kirke – et tydelig skille» i 2014 foreslo departementet at regnskapsloven skulle gjelde for rettssubjektet Den norske kirke. I høringen pekte KA bl.a. på særtrekk ved rettssubjektet Den norske kirkes økonomi fra 2017 som medfører at regnskapsloven ikke vil være best egnet for regnskapsføring for Den norske kirke. På tross av innvendingene fra mange høringsinstanser valgte departementet å fastholde sitt opprinnelige forslag. Departementets begrunnelse for å forlate et finansielt orientert regnskap til fordel for regnskapsloven var bl.a. at det var naturlig at rettssubjektet Den norske kirke fra og med 2017 fulgte de samme regnskapsprinsippene som andre trossamfunn. Departementet har også pekt på at de politiske signalene om en rammelovgivning for Den norske kirke fra og med 2020 var førende for valg av regnskapsprinsipper for det nye rettssubjektet.

Vi merker oss at departementets forslag innebærer at regnskapslovens hovedbestemmelser ikke vurderes som egnet for rettssubjektet Den norske kirke. Den viktigste begrunnelsen synes å være hensynet til regnskapsføring på pensjonsområdet, da regnskapslovens bestemmelser her gir utilsiktede og uhenksomme konsekvenser for føring av balansen. Etter KAs oppfatning er det flere sider ved regnskapslovens regnskapsprinsipper som ikke er tilpasset de særlige økonomiske forhold som gjelder rettssubjektet Den norske kirke. Departementets forslag om å benytte forenklingsreglene i regnskapsloven som gjelder for små foretak imøtekommer noen behov. Andre utfordringer blir imidlertid uløst, og anvendelsen av forenklingsreglene for små foretak på rettssubjektet Den norske kirke vil skape nye utfordringer.

Den grunnleggende utfordringen er at regnskapslovens bestemmelser-primært har et siktemål om at resultatregnskapet skal vise årets verdiskapning, og balansen skal gi uttrykk for virksomhetens egenkapital. For rettssubjektet Den norske kirke er *aktivitet* et grunnleggende formål med virksomheten, og regnskapsinformasjon bør ha et hovedfokus på tilgang og bruk av midler. Relasjonen mellom staten og det nye rettssubjektet på det økonomiske området tilsier at det er behov for å tilrettelegge regnskapsinformasjon med det formål å anvendes som kontroll/oppfølging av bevilgninger fra statens side.

Med hilsen
KA

Frank Grimstad
adm. direktør

Øystein Dahle
direktør